

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Havs- och vattenmyndighetens redovisning av uppdrag om att föreslå förbättringar om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

Er beteckning: LI2023/00546

Sammanfattning och ställningstagande

Länsstyrelsen i Skåne tillstyrker Havs- och vattenmyndighetens författningsförslag och förordar alternativ 2 gällande formuleringen av 2 §, och förslag till ny lag om datainsamling med kamerasystem genom datainsamlingsförordningen.

Länsstyrelsen bedömer att den skrivningen tydliggörs då den omfattar även övriga skyldigheter enligt Europeiska unionens miljölagstiftning. Förhoppningsvis kan den även förväntas bli mer förenlig med övriga medlemsländers lagkrav också.

Länsstyrelsen tillstyrker även det förslag som innebär att införa bestämmelser i en ny lag som reglerar användningen av kamerasystem inom arbetet med datainsamling inom ramen för datainsamlingsförordningen samt även övriga lagtextändringar som föreslås i remissen.

Med anledning av det senaste rapporterna om tumlarpopulationernas negativa populationsutveckling är behovet av kunskapsinsamling och åtgärder både nödvändigt och stort. Det är därför av största vikt att det sker med tydlig och transparent kommunikation med berörda aktörer inom fisket för att på så vis skapa acceptans för införandet av övervakningen. En tydlig delaktighet kan öka engagemanget och således även skötsel av kamerautrustningen så att allt fungerar på ett tillfredställande sätt för datainsamlingen och den framtida förvaltningen. Det är av största vikt att detta arbeta både sker på nationell som på internationell plan.

Bakgrund

Sverige har sedan år 2020 ett krav på sig från kommissionen att införa ett system för övervakning för oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av tumlare i egentliga Östersjön och i Bälthavspopulationerna. Sverige har enligt kommissionen underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 12.4 i direktivet (art- och habitatdirektivet) genom att inte införliva bestämmelsen i svensk lagstiftning. Åtgärdas inte detta riskerar Sverige kraftiga EU-sanktioner. Regeringen gav därför Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) i uppdrag att ta fram en genomförandeplan hur Sverige skulle uppnå dessa krav och på så vis slippa sanktionerna och få bättre övervakning/förvaltning av utpekade tumlarpopulationer.

HaV analyserade befintliga regleringar i miljöbalken och fiskelagen och drar nu slutsatsen att det lämpligaste är att införa bestämmelser i en ny lag som reglerar användningen av kamerasytem inom arbetet med datainsamling inom ramen för datainsamlingsförordningen (DCF).

Något förenklat innebär detta obligatorisk kameraövervakning på fiskefartyg inom det yrkesmässiga fisket där kraven för i artikel 12.4 i art- och habitatdirektivet uppfylls. Havs- och vattenmyndigheten redovisar i förslag till ny lag samt två alternativa förslag till skrivningar avseende 2 §.

Alternativ 1

Innebär en snävare tillämpning. Lagen omfattar krav på övervakning som föreskrivs enligt 8 kap. 17 a § (Miljöbalken) och vad som i övrigt krävs inom den gemensamma fiskeripolitiken.

Alternativ 2

Utöver ovanstående omfattar detta alternativ även övriga skyldigheter enligt Europeiska unionens miljölagstiftning.

Allmänna synpunkter

Eftersom tumlarpopulationer rör sig över olika länders havsområdesgränser och fisket sker inom andra nationers territorialvatten anser Länsstyrelsen att det är av största vikt att ett likvärdigt övervakningssystem införs internationellt för att få ett så bra vetenskapligt dataunderlag så möjligt. Det är därför angeläget att Sverige i tätt samarbete med övriga berörda medlemsländer gemensamt arbetar med frågorna eftersom det finns rapporter som

tyder på kraftiga nedgångar eller hårt ansatta bestånd i både Bälthavspopulationen och Östersjöpopulationen.

HaV redovisar siffror på ambitionsnivån avseende hur hög andel av befintligt fiske som ska ingå samt vilken budget som krävs. Det redovisas siffror där målnivån utgör ca 5% av fiskeflottan. Det nämns även att ambitionsnivån kan komma att höjas. Länsstyrelsen ser ett akut behov av mer vetenskapligt underlag eftersom det finns begränsad kunskap om tumlares rörelsemönster i tid och rum. Länsstyrelsen anser därför att man ur en försiktighetsprincip i stället borde inleda med en högre ambitionsnivå för att sedan justera nedåt när man fått en klar och tydlig bild över rörelserna men även systemet och övervakningen.

Länsstyrelsen vill också lyfta vikten av att övervakningen och den data som samlas in verkligen tas om hand och tydligt kommer ingå i framtida förvaltning av tumlarpopulationerna. Som ett komplement till föreslagen övervakning bör HaV även överväga att komplettera med eller utveckla ett system som övervakar fiskande nät för att om möjligt komma fram till uppskattningar av hur många individer som eventuellt kan bifångas men som inte fångas av kameraövervakning eller ses av fiskarna. Detta skulle troligen ge en ännu bättre helhetsuppfattning och förståelse för hela övervakningen.

HaV definierar termen fiske i sin redovisning och säger att om inget annat anges så avses yrkesfiske. De författningsförslag som presenteras gäller allt fiske som omfattas av den gemensamma fiskeripolitiken, det vill säga såväl yrkes- som fritidsfiske. Länsstyrelsen anser att det vid tillämpningen av föreskrifterna behöver utredas hur ett fritidsfiske kan komma att behöva involveras i övervakningen.

Länsstyrelsen kan konstatera att många delar kommer att regleras i specifika föreskrifter kopplat till fisket, inklusive detaljer om var, hur och när övervakningen ska ske. Länsstyrelsen önskar därför att utformningen och implementeringen av dessa sker tidigt i samråd med berörda aktörer för att få ett så välfungerande och tydligt system så möjligt.

Övrigt

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma att det i dagsläget råder stora brister i befintligt dataunderlag utifrån vilket man identifierar riskområden. De underlag som finns bedöms som relativt gamla samt i behov av högre upplösning. Det är därför viktigt att berörda

länder tillsammans får till stånd en flerårig, högupplöst uppföljning så att nödvändiga åtgärder kan vidtas och förvaltningen kan bli mer adaptiv.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Olof Liungman med länsfiskekonsulent Linus Larliander som föredragande. I handläggningen har också Johan Wagnström, Fiske- och restaureringsenheten, Eva Ohlsson, Naturskyddsenheten, Charlotte Carlsson och Jonas Gustafsson, Vattenstrategiska enheten samt Anna Fohrman, Art- och naturenheten medverkat utan att delta i avgörandet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.